Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój
Rzeczpospolita Polska
INFOdoradca+
Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

INFORMACJA O ZAWODZIE

Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy

(817202)

Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy

(817202)

Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy (817202)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [915]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): https://pixabay.com/pl/na-zewn%C4%85trz-przemys%C5%82-drewno-mill-378636 [dostęp: 31.03.2019].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU 3
1.1. Nazwa i kod zawodu(wg Klasyfikacji zawodów i specjalności) 3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu 3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD 3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący 3
2. OPIS ZAWODU 4
2.1. Synteza zawodu 4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania 4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy) 5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne 6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie 7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji 8
2.7. Zawody pokrewne 8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE 9
3.1. Zadania zawodowe 9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przecinanie drewna okrągłego pilarkami ramowymi na tarcicę 9
3.3. Kompetencje społeczne 11
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu 12
3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji 12
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO 12
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie 12
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu 13
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów 15
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie 15
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO) 16
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE 16
7. SŁOWNIK POJĘĆ 18
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze) 18
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe) 20

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu(wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy 817202

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Maszynista piły do pozyskiwania tarcicy.
- Operator formatyzerki.
- Operator pił mechanicznych tarczowych.
- Operator piły tartacznej.
- Operator traka pionowego.
- Sterowniczy przenośników kłód.
- Sterowniczy przenośników w podtraczu.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 8712 Wood processing plant operators.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Wortalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w marcu 2019 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Tadeusz Bąkała – Przedsiębiorstwo Wielobranżowe TECH-POL, Puławy.
- Edyta Kozieł – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Tomasz Zasada – Ekspert niezależny, były pracownik firmy Komandor , Radom.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Dorota Koprowska – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Norbert Fleischer – Edukacja i Kształcenie Zawodowe, Olsztyn.
- Paweł Przystalski – Dolmeb sp. z o.o., Świdnica.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Leszek Jaszczyk – Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa, Radom.
- Urszula Przystalska – Stowarzyszenie Technologów Drewna, Poznań.

Data(rok)opracowania opisu informacji o zawodzie: 2019 r.

WAŻNE:
W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy zajmuje się przecieraniem różnych gatunków drewna okrągłego na tarcicę na pilarkach ramowych (trakach pionowych[13], poziomych) lub na pilarkach taśmowych i tarczowych do kłód.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy wykonuje prace polegające na dobieraniu surowców do przetarcia zgodnie z obowiązującą dokumentacją. Przetacza kłody i pryzmy[10] na wózek podawczy[16], ustawia i mocuje kłody[2], drewno dłużycowe lub pryzmy do przetarcia. Prowadzi i nadzoruje proces przecierania drewna na pilarkach, obsługuje mechaniczne urządzenia odbiorcze za pilarką, przenosi przetarte elementy na wózek odbiorczy[15] oraz dokonuje kontroli prawidłowości wyprodukowanych materiałów.

Sposoby wykonywania pracy

Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy wykonuje prace ręcznie lub mechanicznie, z zastosowaniem odpowiednich narzędzi i urządzeń w zależności od wielkości produkcji. Jego praca polega m.in. na:

- przetaczaniu kłód i pryzm na wózek podawczy,
- ustawianiu i mocowaniu kłód lub pryzm do przetarcia w zależności od ich kształtu, wad,
- sprawdzaniu prawidłowości przygotowania pił, sposobu przetarcia,
- zawieszaniu pił w ramie traka – ustawianiu sprzęgu pił, zakładaniu pił taśmowych o jednostronnym lub dwustronnym uzębieniu, napinaniu pił,
- ustawianiu właściwej grubości przecieranego materiału, gwarantującego maksymalne wykorzystanie drewna,
- prowadzeniu procesu przecierania drewna, w przypadku pilarek z pulpitem sterowniczym – sterowaniu procesem przecierania, regulowaniu działania urządzeń hydraulicznych, elektrycznych i elektronicznych,
- obsługiwaniu mechanicznych urządzeń odbiorczych za pilarką ramową, ewentualnie ręcznym przenoszeniu przetartych elementów na wózki manipulacyjne lub legary,
- sprawdzaniu prawidłowości i dokładności wymiarów wyprodukowanych materiałów za pomocą przyrządów kontrolno-pomiarowych,
- konserwowaniu pilarek i urządzeń pomocniczych, usuwaniu drobnych uszkodzeń,
- prowadzeniu ewidencji surowców i materiałów tartych,
- przestrzeganiu zarządzeń i instrukcji BHP i ppoż.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. Kompetencja zawodowa.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy pracuje w zróżnicowanych warunkach środowiskowych, w zależności od rodzaju realizowanych zadań zawodowych. Swoją pracę wykonuje w halach produkcyjnych tarcicy lub na otwartym terenie, głównie w pozycji stojącej.

Pomieszczenia, gdzie wykonywana jest praca, posiadają zazwyczaj oświetlenie dzienne i sztuczne oraz instalacje wentylacyjne.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:
- pilarki ramowe[6] pionowe i poziome (traki),
- pilarki taśmowe[7] do kłód (traki taśmowe) poziome z wózkiem (na którym zamocowana jest kłoda),
- pilarki tarczowe[4],
- pilarki taśmowe poziome do kłód z przesuwnym zespołem roboczym (suportem),
- pilarki poziome[5] przewoźne,
- wózek podtrzymujący[17]do kłód,
- obracak do kłód[3],
- klupę[1],
- trak dwupoziomowy do drewna[14] z podtraczem[9],
- wózek odbiorczy.

Organizacja pracy

Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy w zależności od miejsca pracy, wykonywanych zadań zawodowych i liczby osób zatrudnionych w przedsiębiorstwie może pracować indywidualnie lub w zespole kilkuosobowym pod nadzorem brygadzisty.

Pracuje głównie w systemie jednozmianowym lub dwuzmianowym w wymiarze 8 godzin dziennie. Czas pracy może być dostosowany do wymogów technologicznych wykonywanych robót oraz zależy (w przypadku pracy na otwartym terenie) od pory roku, warunków atmosferycznych i pory dnia.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy w trakcie wykonywania pracy narażony jest na działanie czynników mogących powodować wypadki, należą do nich m.in.:
- czynniki fizyczne – hałas emitowany pilarkami podczas pracy, pył drzewny powstający podczas operacji cięcia materiałów, wibracje powstające podczas pracy pilarek, praca w zmiennym mikroklimacie w zależności od pory roku,
- czynniki niebezpieczne – zagrożenie porażeniem prądem elektrycznym, zagrożenia elementami ostrymi podczas pracy pilarek – urazy doznane podczas montażu i demontażu pił w ramie trakowej[11], zagrożenia pożarem, śliskie nierówne podłoże mogące prowadzić do poślizgnięć, upadków i kontuzji, upadek materiałów poddawanych cięciu na pilarce, przygniecenia części ciała przez kłodę, pęknięcia piły w czasie pracy pilarki, obrażenia spowodowane przez wózek poruszający się po szynach,

– czynniki psychofizyczne – wymuszona pozycja ciała podczas wykonywania prac może powodować bóle pleców, ramion, przenoszenie elementów i podzespołów może przyczynić się do przeciążenia układu mięśniowo-szkieletowego, stres związany z terminowością wykonywanych zadań.

Szczególnie ważne jest planowanie i organizowanie pracy operatora pilarek do pozyskiwania tarcicy zgodnie z zasadami i przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, przeciwpożarowymi, ergonomii i ochrony środowiska.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **operator pilarek do pozyskiwania tarcicy** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych
- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu mięśniowo,
- sprawność układu krążenia,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność narządów równowagi;

w kategorii sprawności sensomotorycznych
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- zmysł równowagi,
- szybki refleks,
- zręczność rąk,
- zręczność palców,
- czucie dotykowe,
- ostrość wzroku,
- widzenie o zmroku,
- ostrość słuchu;

w kategorii sprawności i zdolności
- wyobraźnia przestrzenna,
- zdolność koncentracji uwagi,
- zdolność do przestrzegania reguł, przepisów i standardów,
- zdolność podejmowania szybkich i trafnych decyzji,
- zdolność pracy indywidualnej,
- zdolność motywowania siebie,
- zdolność utrzymywania pozytywnych relacji ze współpracownikami,
- współdziałanie i współpraca w zespole (w grupie);

w kategorii cech osobowościowych
- samodzielność,
- samokontrola,
- gotowość do współdziałania,
- gotowość do pracy indywidualnej,
- gotowość do pracy w różnych warunkach środowiskowych,
- dobra organizacja pracy,
- dyspozycyjność,

- dbałość o jakość pracy,
- dokładność,
- operatywność i skuteczność,
- radzenie sobie ze stresem,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek fizyczny,
- zamiłowanie do ładu i porządku,
- zainteresowana techniczne,
- odpowiedzialność proekologiczna.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach*: *3.3. Kompetencje społeczne; 3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Do podjęcia pracy w zawodzie **operator pilarek do pozyskiwania tarcicy** wymagany jest ogólny dobry stan zdrowia, dobry wzrok i słuch, sprawność ruchowa i sprawność rąk. Pod względem wydatku energetycznego praca w tym zawodzie należy do prac średnio ciężkich. Nie występują w niej specyficzne obciążenia umysłowe.

Przeciwwskazaniami do pracy w tym zawodzie są m.in.:
- wady wzroku i słuchu niepoddające się korekcji,
- choroby układu mięśniowo-szkieletowego,
- choroby ograniczające w znacznym stopniu sprawność narządów ruchu,
- choroby układu krążenia,
- choroby układu oddechowego,
- choroby neurologiczne,
- epilepsja,
- niektóre choroby psychiczne.

WAŻNE:
O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **operator pilarek do pozyskiwania tarcicy** preferowane jest wykształcenie na poziomie branżowej szkoły I stopnia (dawniej zasadnicza szkoła zawodowa) o profilu mechanicznym lub drzewno-meblarskim, np. w zawodzie pokrewnym mechanik-operator maszyn do produkcji drzewnej.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Podjęcie pracy w zawodzie **operator pilarek do pozyskiwania tarcicy** ułatwia posiadanie:
- dyplomu/świadectwa potwierdzającego kwalifikację MG.04 Montaż i obsługa maszyn i urządzeń przemysłu drzewnego (właściwą dla zawodu pokrewnego mechaniki-operator maszyn do produkcji drzewnej), wydawanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- tytułu czeladnika lub mistrza, uzyskanego podczas rzemieślniczego przygotowania zawodowego w zawodzie mechanik-operator maszyn do produkcji drzewnej, po zdaniu egzaminu przed Izbą Rzemieślniczą.

Dodatkowymi atutami przy zatrudnianiu **operatora pilarek do pozyskiwania tarcicy** są m.in.:
- posiadanie suplementu Europass (w języku polskim i angielskim), wydawanego na prośbę zainteresowanego przez Izby Rzemieślnicze (do świadectwa czeladniczego i dyplomu mistrzowskiego) oraz Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (do dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe),
- posiadanie uprawnień do obsługi maszyn i urządzeń przemysłu celulozowo-papierniczego oraz drzewnego.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Pracownik w zawodzie **operator pilarek do pozyskiwania tarcicy** ma możliwość:
- rozpocząć pracę na stanowisku pomocnika, a następnie wraz z nabyciem doświadczenia zawodowego awansować na samodzielne stanowisko,
- po nabyciu dalszego doświadczenia zawodowego, kompetencji organizacyjnych w obszarze kierowania ludźmi – awansować na stanowisko brygadzisty nadzorującego pracę małego zespołu pracowników,
- założyć i prowadzić działalność gospodarczą w zakresie obsługi maszyn i urządzeń do rozdrabniania drewna,
- dalej kształcić się w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych, w ramach kwalifikacji np. w zawodzie technik technologii drewna, a następnie po zdaniu egzaminu maturalnego i ewentualnym ukończeniu uczelni wyższej (np. na kierunku technologia drewna) awansować na stanowisko kierownicze,
- doskonalić swoje umiejętności, uczestnicząc w szkoleniach branżowych oraz organizowanych przez pracodawców,
- rozwijać swoje kompetencje poprzez udział w kształceniu i/lub szkoleniu w zawodach pokrewnych.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2019 r.) w zawodzie **operator pilarek do pozyskiwania tarcicy** nie ma możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych zarówno w edukacji formalnej, jak i pozaformalnej.

Okręgowe Komisje Egzaminacyjne oferują możliwość potwierdzenia kwalifikacji pełnych w pokrewnym zawodzie szkolnym (mechanik-operator maszyn do produkcji drzewnej) oraz kwalifikacji cząstkowych dla zawodu mechanik-operator maszyn do produkcji drzewnej, w zakresie kwalifikacji MG.04 Montaż i obsługa maszyn i urządzeń przemysłu drzewnego.

Alternatywną drogę potwierdzania kompetencji w zawodzie **operator pilarek do pozyskiwania tarcicy** oferuje system nauki zawodu w rzemiośle, który umożliwia uzyskanie tytułu czeladnika, a następnie mistrza w zawodzie mechanik-operator maszyn do produkcji drzewnej. Dokumentami potwierdzającymi te tytuły są odpowiednio: świadectwo czeladnicze oraz dyplom mistrzowski.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych https://uslugi rozwojowe.parp.gov.pl oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **operator pilarek do pozyskiwania tarcicy** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Technik technologii drewna[S]	311922
Operator maszyn do produkcji płyt i sklejek	817201
Operator skrawarek drewna	817205
Operator strugarek i frezarek do drewna	817207
Operator urządzeń do końcowej obróbki płyt	817208
Sterowniczy linii sztaplowania i pakietowania tarcicy	817209
Pilarz	817210
Tartacznik	817211
Mechanik-operator maszyn do produkcji drzewnej[S]	817212

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **operator pilarek do pozyskiwania tarcicy** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

Z1 Posługiwanie się dokumentacją techniczną tarcicy.
Z2 Przygotowanie materiałów do przetarcia.
Z3 Przygotowanie i obsługa narzędzi i urządzeń do pozyskania tarcicy.
Z4 Kontrolowanie i ocenianie jakości wykonanego wyrobu.
Z5 Prowadzenie ewidencji materiałów do pozyskania tarcicy.
Z6 Czyszczenie i konserwowanie maszyn i urządzeń.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przecinanie drewna okrągłego pilarkami ramowymi na tarcicę

Kompetencja zawodowa Kz1: Przecinanie drewna okrągłego pilarkami ramowymi na tarcicę obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, Z6, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Posługiwanie się dokumentacją techniczną tarcicy	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI– potrafi:**
• Zasady przygotowania stanowiska pracy, konserwacji maszyn, urządzeń do przetarcia drewna zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; • Zasady sporządzania dokumentacji technicznej wyrobu; • Gatunki, rodzaje i własności drewna; • Zasady stosowania dokumentacji służącej do wykonania obróbki wyrobu.	• Przestrzegać zasady i przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ergonomii i ochrony środowiska w zakresie przygotowania stanowiska pracy do przetarcia drewna; • Sporządzać i stosować dokumentację techniczną wyrobu; • Rozróżniać gatunki oraz rodzaje drewna i ich właściwości; • Rozróżniać sortymenty drewna okrągłego oraz sortymenty tarcicy; • Określać rodzaj drewna poddawanego procesowi przetarcia.

Z2 Przygotowanie materiałów do przetarcia	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI– potrafi:**
• Zasady i przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy i ochrony przeciwpożarowej, ergonomii i ochrony środowiska podczas przetarcia drewna; • Zasady rozpoznawania gatunków drewna na podstawie cech zewnętrznych surowca; • Zasady klasyfikowania surowca tartacznego; • Zasady przetaczania kłód i pryzm na wózek podawczy; • Zasady ustawiania i mocowania kłód lub pryzm do przetarcia; • Zasady uwzględniania kształtu, wad i sposobu przetarcia drewna tartacznego.	• Przestrzegać zasady i przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy i ochrony przeciwpożarowej, ergonomii i ochrony środowiska podczas przetarcia drewna; • Rozpoznać gatunki drewna na podstawie cech zewnętrznych surowca; • Klasyfikować surowiec tartaczny[12]; • Przetaczać kłody i pryzmy na wózek podawczy; • Ustawiać i mocować kłody lub pryzmy do przetarcia; • Rozpoznawać kształty, wady i sposoby przetarcia drewna tartacznego.

Z3 Przygotowanie i obsługa narzędzi i urządzeń do pozyskania tarcicy	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI– potrafi:**
• Zasady i przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy i ochrony przeciwpożarowej , ergonomii i ochrony środowiska przy pracy z urządzeniami wykorzystywanymi do przetarcia drewna; • Zasady dobierania narzędzi i urządzeń do przetarcia drewna; • Zasady dobierania pił niezbędnych do wykonania przetarcia drewna; • Charakterystykę zawieszania pił w ramie traka; • Zasady ustawiania właściwej grubości przecieranego materiału, gwarantujące maksymalne wykorzystanie drewna; • Zasady obsługiwania mechanicznych urządzeń odbiorczych za pilarką ramową; • Zasady korzystania z narzędzi i urządzeń do przetarcia drewna zgodnie z ich przeznaczeniem.	• Korzystać z narzędzi i urządzeń do przetarcia drewna zgodnie z ich przeznaczeniem i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ergonomii i ochrony środowiska; • Dobierać narzędzia i urządzenia do przetarcia drewna; • Dobierać piły niezbędne do przetarcia drewna; • Mocować piły, ustawiać sprzęgać piły, zakładać piły taśmowe o jednostronnym lub dwustronnym uzębieniu, napinać piły; • Dobierać właściwą grubość przetarcia materiału, stosując płyty rozdzielcze[8] gwarantujące maksymalne wykorzystanie drewna; • Obsługiwać mechaniczne urządzenia odbiorcze za pilarką ramową; • Oceniać stan techniczny maszyn i urządzeń stosowanych do przetarcia drewna.

Z4 Kontrolowanie i ocenianie jakości wykonanego wyrobu	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI– potrafi:**
• Sposoby oceniania jakości wykonanego przetarcia drewna; • Zasady sprawdzania prawidłowości i dokładności wymiarów wyprodukowanych materiałów za pomocą przyrządów kontrolno-pomiarowych; • Sposoby rozpoznawania wad powstałych w procesie przetarcia drewna; • Zasady kontrolowania zgodności procesu przetarcia drewna z dokumentacją technologiczną.	• Oceniać prawidłowość wykonanego przetarcia drewna; • Sprawdzać prawidłowość i dokładność wymiarów wyprodukowanych materiałów za pomocą przyrządów kontrolno-pomiarowych; • Oceniać powstałe w procesie przetarcia drewna wady; • Kontrolować zgodność procesu przetarcia drewna z dokumentacją technologiczną.

Z5 Prowadzenie ewidencji materiałów do pozyskania tarcicy	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI– potrafi:**
• Zasady prowadzenia ewidencji przyjmowanego surowca; • Zasady sortowania kłód i dłużyc; • Zasady wypełniania dokumentów związanych z przygotowaniem surowca tartacznego do przetarcia; • Zasady prowadzenia ewidencji pozyskanej i zbytej tarcicy w rozbiciu na sortymenty, wymiary, klasy jakości.	• Prowadzić ewidencję przyjętego surowca w rozbiciu/podziale na gatunki drewna oraz klasy jakości i wymiary materiałów tartych; • Sortować kłody i dłużyce; • Wypełniać dokumenty związane z przygotowaniem surowca tartacznego do przetarcia; • Prowadzić ewidencje pozyskanej i zbytej tarcicy w rozbiciu na sortymenty, wymiary i klasy jakości.

Z6 Czyszczenie i konserwowanie maszyn i urządzeń	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI– potrafi:**
• Zasady i przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej , ergonomii i ochrony środowiska przy pracy z urządzeniami wykorzystywanymi do przetarcia drewna; • Zasady przeglądów stanu technicznego podstawowych elementów urządzeń i maszyn; • Procesy oceny stanu technicznego maszyn i narzędzi; • Zasady konserwacji pilarek i urządzeń pomocniczych; • Zasady czyszczenia maszyn i urządzeń w procesie przetarcia drewna; • Zasady wymiany zużytych pił.	• Korzystać z narzędzi i urządzeń do przetarcia drewna zgodnie z ich przeznaczeniem i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ergonomii i ochrony środowiska; • Dokonywać przeglądu stanu technicznego podstawowych elementów urządzeń i maszyn; • Określać stan techniczny narzędzi oraz ewentualnie drobnej naprawy; • Dobierać metody konserwacji pilarek i urządzeń pomocniczych; • Czyścić maszyny i urządzenia do przetarcia drewna zgodnie z obowiązującymi zasadami; • Przeprowadzać wymianę zużytych pił.

3.3. Kompetencje społeczne

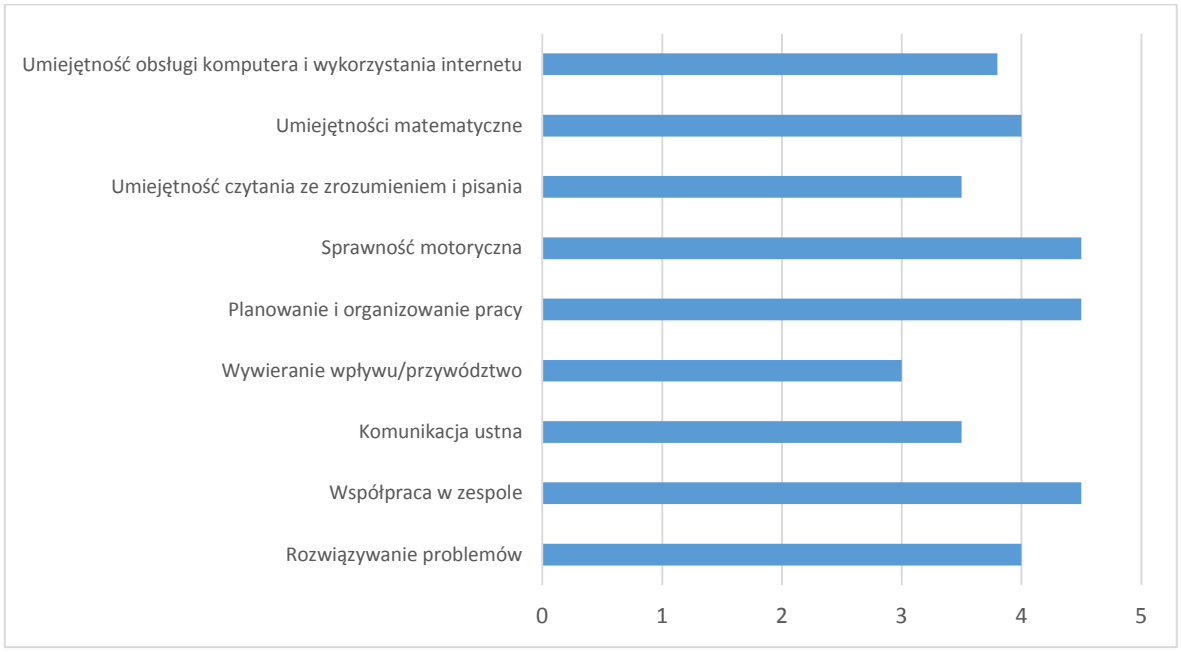
Pracownik w zawodzie **operator pilarek do pozyskiwania tarcicy** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za powierzone maszyny i narzędzia oraz przygotowanie surowców tartacznych do przetarcia i wykonanie przetarcia oraz obróbkę wstępną i magazynowanie materiałów tartych.
- Wykonywania pracy samodzielnie i podejmowania współpracy w zorganizowanych warunkach pracy tartaku.
- Ocenianie zagrożenia zdrowia oraz życia i podejmowania działań zabezpieczających przed skutkami występujących zagrożeń w środowisku pracy operatora pilarek do pozyskiwania tarcicy.
- Dostosowywania zachowania do zmiennych warunków pracy podczas przecierania surowców drzewnych.
- Podnoszenia kompetencji zawodowych w kontekście zmian organizacyjnych i technologicznych na stanowisku pracy operatora pilarek do pozyskiwania tarcicy.
- Kierowania się zasadami zgodnymi z etyką zawodową i obowiązującymi przepisami w branży drzewnej.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **operator pilarek do pozyskiwania tarcicy.**

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **operator pilarek do pozyskiwania tarcicy**

Uwaga:
Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **operator pilarek do pozyskiwania tarcicy** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: https://www.kwalifikacje.gov.pl
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy może pracować w zakładach zajmujących się przetwarzaniem drewna. Zatrudnienie w zawodzie operator pilarek do pozyskiwania tarcicy oferują:

- tartaki,
- zakłady stolarskie,

- zakłady usługowe obróbki drewna,
- zakłady produkujące elementy konstrukcyjne z drewna,
- zakłady produkujące meble z drewna.

Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy posiadający doświadczenie zawodowe może założyć i prowadzić działalność gospodarczą w zakresie obsługi maszyn i urządzeń do przecierania drewna.

Obecnie (2019 r.) według Barometru zawodów zapotrzebowanie na operatorów pilarek do pozyskiwania tarcicy jest zrównoważone i kształtuje się na stałym poziomie.

WAŻNE:
Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**
http://oferty.praca.gov.pl

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]**:**
Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:
http://mz.praca.gov.pl
https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe

Barometr zawodów: https://barometrzawodow.pl

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:
Mazowieckie – http://obserwatorium.mazowsze.pl
Małopolskie – https://www.obserwatorium.malopolska.pl
Lubelskie – http://lorp.wup.lublin.pl
Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – http://obserwatorium.wup.lodz.pl
Pomorskie – http://www.porp.pl
Opolskie – http://www.obserwatorium.opole.pl
Wielkopolskie – http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl
Zachodniopomorskie – https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-rynku-pracya
Podlaskie – http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:
http://zielonalinia.gov.pl

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:
www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:
http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:
https://eures.praca.gov.pl
https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2019 r.) w ramach kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **operator pilarek do pozyskiwania tarcicy**.

Kompetencje przydatne do wykonywania tego zawodu można uzyskać, podejmując naukę w systemie szkolnym w branżowej szkole I stopnia w zawodzie pokrewnym mechanik-operator maszyn do produkcji drzewnej (I stopień), w zakresie kwalifikacji MG.04 Montaż i obsługa maszyn i urządzeń przemysłu drzewnego.

Kwalifikacyjne kursy zawodowe (dla dorosłych) w zakresie kwalifikacji MG.04 Montaż i obsługa maszyn i urządzeń przemysłu drzewnego mogą prowadzić:
- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Potwierdzenie kwalifikacji MG.04 prowadzą (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Kompetencje przydatne do wykonywania zawodu operator pilarek do pozyskiwania tarcicy można także uzyskać w systemie rzemieślniczego przygotowania zawodowego, w zawodzie pokrewnym mechanik-operator maszyn do produkcji drzewnej. Tytuły czeladnika i mistrza w tym zawodzie, po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu, potwierdzają Izby Rzemieślnicze.

Osoby, które uzyskały powyższe kwalifikacje, mają możliwość otrzymania również suplementu Europass (w języku polskim i angielskim), wydawanego na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (do dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe) oraz Izby Rzemieślnicze (do świadectwa czeladniczego i dyplomu mistrzowskiego), co ma istotne znaczenie w przypadku poszukiwania pracy za granicą.

WAŻNE:
Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, które wchodzi w życie od 1 września 2019 r., ulegają zmianie dotychczasowe symbole kwalifikacji wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego, na kody składające się z trzech wielkich liter, wskazujących na przyporządkowanie do jednej z 32 branż, występujących w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego. Zmianie uległy również nazwy niektórych z dotychczasowych kwalifikacji. Nowa regulacja umożliwia prowadzenie kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych lub na kursach umiejętności zawodowych.

Szkolenie

W większości przypadków przedsiębiorstwa specjalizujące się w przetwórstwie drewna same prowadzą szkolenia kandydatów i pracowników w zawodzie **operator pilarek do pozyskiwania tarcicy** oraz kursy brakarskie z rozpoznawania wad drewna.

Szkolenia są również oferowane na wolnym rynku usług edukacyjnych. Przykładowa tematyka:
- obsługa nowoczesnych maszyn i urządzeń do obróbki drewna,
- obsługa pilarek do pozyskiwania tarcicy,
- obsługa urządzeń odbiorczych za pilarką ramową.

Organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami**.**

WAŻNE:
Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]**:**

Szkolnictwo wyższe:
www.wybierzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:
https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne

http://doradztwo.ore.edu.pl/wybieram-zawod
http:/zrp.pl

Szkolenia zawodowe:
Rejestr Instytucji Szkoleniowych – http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris
Baza Usług Rozwojowych – https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl

Inne źródła danych:
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl
Bilans Kapitału Ludzkiego – https://bkl.parp.gov.pl
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – http://www.frse.org.pl, http://europass.org.pl
Learning Opportunities and Qualifications in Europe – https://ec.europa.eu/ploteus

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2019 r.) osób pracujących w zawodzie **operator pilarek do pozyskiwania tarcicy** jest zróżnicowane i wynosi najczęściej od 2300 zł do 3600 zł brutto miesięcznie w przeliczeniu na jeden etat.

Poziom wynagrodzenie operatora pilarek do pozyskiwania tarcicy uzależniony jest m.in. od:
- zajmowanego stanowiska i szczegółowego zakresu zadań,
- formy wynagradzania,
- sytuacji na lokalnym rynku pracy,
- rodzaju pracodawcy (prywatny, publiczny),
- liczby przedsiębiorstw działających na danym terenie w branży drzewnej,
- lokalizacji miejsca pracy,
- koniunktury na rynku lokalnym.

Część osób może wykonywać zawód operator pilarek do pozyskiwania tarcicy w niepełnym wymiarze czasu pracy, traktując ją jako pracę dodatkową, pod warunkiem posiadania stosownego przeszkolenia w zakresie obsługi pilarek oraz znajomości zagrożeń na stanowisku pracy i zasad bezpieczeństwa pracy.

WAŻNE:
Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych.**

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]**:**
Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:
http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy

Przykładowe portale informujące o zarobkach:
https://wynagrodzenia.pl/gus
https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczeblach
https://sedlak.pl/raporty-placowe
https://zarobki.pracuj.pl
https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen
https://www.kariera.pl/wynagrodzenia

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **operator pilarek do pozyskiwania tarcicy** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

Warunkiem niezbędnym do zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w zawodzie jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych (05-R), która nie wyklucza stania, schylania się i swobodnego poruszania się w terenie,
- z dysfunkcją narządu wzroku (04-O), jeśli posiadana wada jest skorygowana odpowiednimi szkłami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, które zapewnią ostrość widzenia bez znacznego ograniczenia pola widzenia,
- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L), jeśli niepełnosprawność jest możliwa do skorygowania za pomocą implantów lub aparatów słuchowych,
- z zaburzeniami głosu, mowy (03-L), jeśli umożliwiają skuteczny kontakt interpersonalny i komunikację,
- z dysfunkcją sfery psychicznej (02-P), pod warunkiem, że praca, poza wyjątkowymi sytuacjami (wyjazdy, sytuacje kryzysowe w firmie), nie zaburza rytmu dnia i nocy pracownika i zachowana jest zasada równego traktowania pracowników.

WAŻNE
Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020". W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2019 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:
https://ec.europa.eu/esco/portal/home

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation
- **Umiejętności/Kompetencje:** https://ec.europa.eu/esco/portal/skill
- **Kwalifikacje:** https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.03.2019 r.

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267, z późn. zm.).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 316).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. poz. 89, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2012 r. w sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu (Dz. U. poz. 1468).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 października 2008 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla maszyn (Dz. U. Nr 199, poz. 1228, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne (Dz. U. Nr 157, poz. 1318).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy (Dz. U. Nr 191, poz. 1596, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 18 lipca 2001 r. w sprawie trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych (Dz. U. Nr 79, poz. 849, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (t.j. Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 14 kwietnia 2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze obrabiarek do drewna (Dz. U. Nr 36, poz. 409).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych oraz innych pracach związanych z wysiłkiem fizycznym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1139).
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. poz. 276).

Literatura branżowa:

- Bajkowski J.: Maszyny i urządzenia do obróbki drewna. Cz. 1. WSiP, Warszawa 1995.
- Bieniek S., Duchnowski K.: Obrabiarki i urządzenia w stolarstwie. WSiP, Warszawa 1999.
- Bieniek S.: Maszyny i urządzenia do obróbki drewna. Cz. 2. WSiP, Warszawa 1995.
- Kudliński G.: Obróbka drewna. Bezpieczna praca w tartaku. PIP, Warszawa 2016.
- Prażmo J.: Stolarstwo. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 1985.

- Siemiński R.: Obrabiarki do drewna. PWN, Warszawa 1991.
- Szymański W., Kien W., Osajda M.: Pilarki ramowe i taśmowe. UP, Poznań 2010.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.03.2019]:

- Barometr zawodów 2019. Raport podsumowujący badania w Polsce: https://barometrzawodow.pl/userfiles/Barometr/2019/raport_ogolnopolski_pl.pdf
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl
- Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie mechanik-operator maszyn do produkcji drzewnej 817212 https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/817212.pdf
- Centralna Baza Ofert Pracy: http://oferty.praca.gov.pl
- Encyklopedia PWN: https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/izby-rzemieslnicze;3915899.html
- Międzynarodowe Targi Maszyn i Narzędzi dla Przemysłu Drzewnego i Meblarskiego DREMA: http://www.drema.pl
- Portal Asystent BHP: https://asystentbhp.pl
- Prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy: http://monitorpolski.gov.pl/mp/2019/276/M2019000027601.pdf
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: http://kwalifikacje.edu.pl
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-rzecznictwa-lekarskiego-zus
- Wyszukiwarka opisów zawodów: http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow
- Związek Rzemiosła Polskiego: Wykaz standardów egzaminacyjnych: https://zrp.pl/dzialalnosc-zrp/oswiata-zawodowa/egzaminy/standardy-egzaminacyjne/wykaz-standardow-egzaminacyjnych

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).

Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiająca porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, cząstkowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja", „egzaminowanie". Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu", „świadectwa", „certyfikatu".
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.

Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	**Klupa**	Przyrząd do mierzenia grubości drzew na pniu lub ściętego drewna okrągłego.	https://pl.wiktionary.org/wiki/klupa [dostęp: 31.03.2019]
2	**Kłoda**	Pień zrąbanego lub powalonego drzewa bez gałęzi.	https://sjp.pwn.pl/sjp/kloda;2471628.html [dostęp: 31.03.2019]

3	**Obracak do kłód**	Narzędzie pomocne podczas ścinki i manipulacji drewna. Pozwala obracać wymanipulowane kłody w celu okrzesania ich spodniej strony. Ułatwia również ściąganie zawieszonych drzew.	http://firmylesne.pl/lista/informacje/pokaz/poradnik_mlodego_drwala_cz_15,3755 [dostęp: 31.03.2019]
4	**Pilarka tarczowa**	Urządzenie do cięcia wzdłużnego i poprzecznego drewna przy stosowaniu pił o określonych parametrach wg dokumentacji.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.inewsmedia.pl/technologia/iphy/pilarki-rodzaje-i-zastosowanie.html [dostęp: 31.03.2019]
5	**Pilarki poziome**	Urządzenie przeznaczone do wzdłużnego przecinania kłód.	http://www.drozdowski.com.pl/oferta.php?g=5 [dostęp: 31.03.2019]
6	**Pilarki ramowe**	Urządzenie służące do rozpiłowywania, czyli przecierania drewna okrągłego w postaci kłód na tarcicę tzn. deski, bale, krawędziaki i pryzmy. W większości pilarek ramowych zestaw pił wykonuje ruch posuwisto-zwrotny w kierunku pionowym.	Szymański W., Klein W., Osajda M.: Pilarki ramowe i taśmowe. Wyd. UP, Poznań 2010
7	**Pilarki taśmowe**	Urządzenia do rozcinania różnego rodzaju materiału na elementy prosto- i krzywoliniowe. Można z nimi pracować zarówno przy obróbce elementów do stelaży tapicerskich, jak i rozcinaniu wzdłużnym drewna litego.	http://www.technikistolarskie.pl/rozcinanie-i-formatowanie/pilarki-tamowe [dostęp: 31.03.2019]
8	**Płyty rozdzielcze**	Pionowo usytuowane przestawne blachy służące do prowadzenia i rozdzielania uzyskanej tarcicy, która podawana jest na przenośniki.	Szymański W., Klein W., Osajda M.: Pilarki ramowe i taśmowe. Wyd. UP, Poznań 2010
9	**Podtracze**	Część napędowa traka znajdująca się pod posadzką dla traka dwupoziomowego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.bhpnatak.pl/pdf/bezp_prac_tartak.pdf [dostęp: 31.03.2019]
10	**Pryzma**	Część kłody drewna otrzymana po odcięciu desek bocznych.	https://sjp.pwn.pl/szukaj/pryzma%20.html [dostęp: 31.03.2019]
11	**Rama trakowa**	Część składowa pilarki ramowej, w której zamocowane są piły trakowe.	Szymański W., Klein W., Osajda M.: Pilarki ramowe i taśmowe. Wyd. UP, Poznań 2010
12	**Surowiec tartaczny**	Drewno w stanie okrągłym nieprzetarte wzdłużnie, nieposiadające gałęzi oraz wierzchołka.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.szkolnictwo.pl/szukaj,Sortymenty_drewna [dostęp: 31.03.2019]
13	**Trak pionowy**	Pilarka ramowa, w której rama wraz z piłami wykonuje ruch posuwisto-zwrotny w płaszczyźnie pionowej.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://kamieniarz.net.pl/95-obrobka-trakowa-traki-wahadlowe [dostęp: 31.03.2019]
14	**Trak dwupoziomowy do drewna**	Urządzenie składające się z części obróbczej (roboczej)znajdującej się w hali traków (w tej części odbywa się proces przetarcia surowca) oraz części napędowej znajdującej się pod posadzką w tzw. podtraczu.	http://www.bhpnatak.pl/pdf/bezp_prac_tartak.pdf [dostęp: 31.03.2019]

15	**Wózek odbiorczy**	Wózek usytuowany za trakiem na którym jest usytuowana kłoda drewna po przetarciu.	Szymański W., Klein W., Osajda M.: Pilarki ramowe i taśmowe. Wyd. UP, Poznań 2010
16	**Wózek podawczy**	Wózek usytuowany przed trakiem, na którym mocowana jest kłoda drewna z przeznaczeniem do przecierania, który toczy się po torach.	Szymański W., Klein W., Osajda M.: Pilarki ramowe i taśmowe. Wyd. UP, Poznań 2010
17	**Wózek podtrzymujący**	Wózek znajdujący się od strony podawczej, umożliwiający załadunek kłody drewna.	http://www.bhpnatak.pl/pdf/bezp_prac_tartak.pdf [dostęp: 31.03.2019]

www.psz.praca.gov.pl

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

ISBN 978-83-7789-495-8 [915]